

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 32
marec 2022
cena 1,90 eura

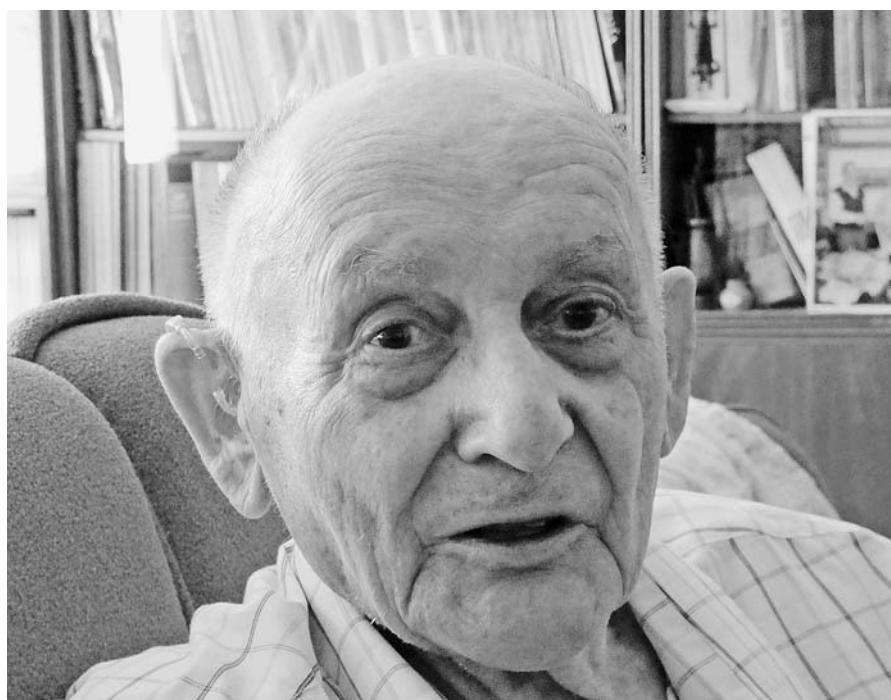
3

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Založil katedru slovenských dejín...

NÁŠ ROZHOVOR

Je neuveriteľné, že na Slovensku dlho nejestvovala katedra, na ktorej by sa vyučovali slovenské dejiny. Vznikla až v roku 1989 a založil ju profesor Matúš KUČERA. V našom rozhovore spomína, že dovtedy sa študenti učili z učebnice československých dejín, v ktorej o slovenských dejinách do roku 1526 bolo len dvanásť viet. Veľkomoravská ríša a sv. Cyril a Metod boli tabu. Môžeme sa čudovať, že slovenské povedomie je také slabé, že keď sa v roku 1992 naskytila príležitosť hlasovať za zánik spoločného štátu, čo by umožnilo vznik samostatnej Slovenskej republiky, bolo treba vynaložiť veľa úsilia, aby sa našlo dost' poslancov ochotných hlasovať za slovenskú samostatnosť? Aj na to budeme spomínať s profesorom Matúšom Kučerom, ktorý bol nielen pedagógom na Univerzite Komenského, ale aj poslancom

Dr. h. c. prof. PhDr. Matúš Kučera, DrSc.

Foto Eva Zelenayová

Snemovne národov Federálneho zhromaždenia ČSFR, ministrom školstva SR i veľvyslancom SR v Chorvátsku.

● Ste ročník 1932, z čoho vyplýva, že počas svojho života ste

boli svedkom viacerých zlomových udalostí. Mali ste len šesť rokov, keď sa Slováci dočkali územnej autonómie. O necelého pol roka vznikla prvá Slovenská republika.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda Cancel culture po slovensky	2-3
Eva Zelenayová Pod taktovkou expertov	3

Eva Zelenayová Neurážajte martýrov Bielej légie	5
Ivan Mrva Februárový komunistický prevrat	6

Peter Jašek Projekt „Iná Európa“ v Bratislave	7
Ján Litecký Šveda Krvavé leto 1945	8

Marián Tkáč Pôvodne kalvín posilnil slovenské katolíctvo	9
Vlado Gregor Revolúcia a kontrarevolúcia - recenzia	12

ročník 32 • marec 2022

Cancel culture po slovensky

Anglické „cancel culture“ (CC), čo teraz hýbe tzv. demokratickým svetom, sa dá preložiť dvomi spôsobmi – kultúra vymazávania alebo vymazávanie kultúry. Presnejšie je to druhé, pretože tu ide o ďalší stupeň marxisticko-trockisticko-leninského pokusu vymazať kresťanskú európsku kultúru z histórie (marxizmus – ideológia, trockizmus – sektárstvo, leninizmus – praktické kroky). Čiže klasické orwellovské prerábanie histórie. Všade prevláda ľavičiarsky jazyk nenávisti a neznášanlivosti a médiá už prakticky celoplošne ovládajú intelektuálni stalinisti, ako ich nazval anglický filozof Roger Scruton. Všetko, čo nevychádza z komunistického manifestu rovnosti, je nielen zastarané, ale hlavne nemorálne, čiže ak to domyslíme puritánsky do dôsledkov – zločinecké. My si takéto úpravy a vymazávanie minulosti dobre pamätáme ešte z 50. rokov.

Žiaľ, aj dnes máme „novinárov“, ktorí zavetrili ducha doby a po boku svojich progresívno-multikultúrnych kolegov zo Západu opäť objavili v sebe bojovníkov za krajšie zajtrašky. A ako ináč, najsamprv treba odstrániť starú zatuchlinu. A tak sme prednedávnom zažili jedno „dèjà vu“ – tak ako v komunistickom režime sa z dejín a umenia odstraňovali významné udalosti a osobnosti, teraz mladí komsomolci sa vrhli na básnika a spisovateľa Andreja Žarnova a J. C. Hronského. Toto je však nebezpečnejšie, ako propagandistické zhadzovanie nevyhovujúcich politikov, pretože tu ide o autentických umelcov a teda o dušu slovenského národa. Evidentne v našej histórii umenia by mali zostať iba pokrokoví impotenti. Všetko tvorivé a originálne treba vymazať, v zmysle nezabudnutej českej genocídnej politiky. **No a pokračovať v progresívnej politike, ktorej smernice vytýčila už Ťiang Čching, manželka Mao-ce Tunga: „Rozdrvte štyroch starých: staré myslenie, starú kultúru, staré mravy a staré zvyky.“**

Súdruhovia vyčíňajú

U jedného ruského vedca som sa dočítal, že škody, ktoré komunizmus svojim neľudským terorom napáchal na duchovnej, morálnej, ale aj biologickej podstate národa, sa dajú úplne odstrániť najskôr po 100 rokoch, ak samozrejme nedôjde k nejakej recidíve. Ako to výstižne napísal ďalší ruský autor, Viktor

Suvorov, že „pod krídlami ČA naše kompetentné orgány viedli vojnu za odstránenie tých najodvážnejších, najtalentovanejších, najsilnejších a najčinnorodejších ľudí v okupovaných zemiach.“ V čom im samozrejme výdatne pomáhala domáca luza. No po súčasných výčinoch antislovenskej nenávisti sa človek musí opýtať: koľko bude tých 100 rokov trvať na Slovensku, keď ešte 30 rokov po zdanlivom konci komunizmu môžu tu „soudruzii“ takto vyčíňat?

Ani sme sa veľmi nespamätali a komunisti – starí aj mladí – opäť vymazávajú naše dejiny. Všetko čo sme zdedili od celej série predkov, čo nás prirodzene formovalo, treba jednoducho zahodiť. Ba keby len zahodiť, treba to ešte pošliapať. V poslednom čase to platí hlavne pre dva mimoriadne významné mílniky našich dejín, 6. október a 14. marec. 14. marec nenávidia rovnako komunisti, českí neznášanliví šoviniisti a tzv. slniečkári, keď veľa eštablyckých detičiek už neplače za „vládou ľudu“, ale za zločineckým projektom s názvom „Československo“. Komunisti nielen pre svoje české korene, ale hlavne preto, aby sa neporovnávalo, aby nevyšlo najavo, že keď sú vzdelaní a charaktérni politici, dokážu lavírovať a vzdorovať aj pod neľudským diktátorom, nemusia ani popravovať, ani devastovať ekonomiku, ani zatvárať ľudí na desaťročia a mučiť podľa príkazov a smerníc veľkého brata. Dokonca sa po čase dokážu vzoprieť aj nanúteným deportáciám.

Nielen na Židov pripravovali genocídu

Nie, nechcel by som byť Židom počas Slovenského štátu, tak ako v tom čase nikde v strednej Európe. Lenže ani naši rodičia nemali na výber. My sme sa tiež pod Hitlera nepýtali, tam nás dali vtedajšie veľmoci, bez nášho súhlasu. Kto pozná kultúrne časopisy z tých čias dobre vie, že u nás sa ani nacizmus, ani Hitler netešili nijakej popularite. Na druhej strane, nežili tu len Židia, na ktorých Nemci chystali genocídu, žili tu aj Slováci, ktorí naopak, privítali ukončenie českej ekonomickej a asimilačnej genocídy. O budúcej genocíde Židov tu vtedy nikto nemal ani potuchy. História má občas veľmi absurdné zápletky... A posudzovať vtedajšie udalosti, či každodenný politický život, ktorý sa nijako nevymykal vtedajším stredo-európskym pomerom, môže podľa dnešných znalostí len hlupák. Tu nezaškodí zacitovať významného

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábek a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● Cena jedného výtlačku: **1,90 EURA** ● Predplatné **20 EUR**/kalendárny rok ● Predplatné pre zahraničných abonentov: **50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● Nevýžiadané rukopisy nevraciamе ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

historika Františka Vnuka, ktorý svoje vzdelanie získal na demokratických univerzitách, preto ho tak neznášajú všetci bolševickí prekrúcači histórie, ktorí absolvovali marx-leninské prípravky: „Na Slovensku prežilo hrôzy vojny asi 30 percent židovských spoluobčanov. Percentuálne je to viac – a v niekoľkých prípadoch podstatne viac – ako v Protektoráte Čechy a Morava, Maďarsku, Poľsku, Rakúsku, Chorvátsku, Rumunsku... Bolo by pekné a slušné, keby aj naši kritici pripustili, že samostatné Slovensko s prezidentom Tisom, poskytlo svojim Židom priaznivejšie podmienky prežitia (alebo, ak chcete, bolo pre nich „menším zlom“), než ktorýkoľvek iný štát v strednej Európe.“ A jeden zo siedmich starovekých mudrcov, Solón, hovorí: „Nehovor spravodlivejšie, ako tvoji rodičia“.

Bez minulosti niet budúcnosti

Jedno z bežných zverstiev bolševikov bolo, že pri hromadných popravách si obeť museli sami vykopať hrob. Aj od nás by chceli, aby sme si sami vykopali hrob pre svoju minulosť, každodenným prekrucova-

ním a zatajovaním našej histórie. To však nesmieme dopustiť, pretože to by sme si zároveň vykopali hrob aj pre našu budúcnosť.

P.S. Že pri nespravodlivom odsudzovaní pripomínania (sic!) výročia prvej samostatnosti hrá hlavnú úlohu česká nacistická a slovenská komunistická nenávisť, ukazuje aj málo známy fakt, ktorý spomína prof. Emília Hrabovec, že spomienky na 14. marec sa v roku 1956 v Mníchove zúčastnil a predniesol aj prejav Eugen Gerstenmeier, vtedy predseda Spolkového snemu, čo bola druhá najvyššia ústavná funkcia v štáte. A všetci dobre vieme, že v čase denacifikácie Nemecka akékoľvek koketovanie s nevhodnými „výročiami“ bolo nemožné. Navyše Gerstenmeier bol za Hitlera väznený, takže tu máme čierne na bielom, ako 14. marec vnímali demokratickí politici v Európe.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

Pod taktovkou expertov

Vedecky je dokázané, že „moderní“ Homo sapiens (teda ľudia, ktorí boli zhruba takí, ako sme teraz my), kráčali Zemou najskôr asi pred 50 000 rokmi. O samotných predchodcoch človeka, ako jeho žijúcich zástupcov, hovoríme spravidla o období približne pred 6-4 mil. rokov.

Ibaže kam siaha historická pamäť človeka? Čo vieme o živote našich predkov spred dvetisíc, tritisíc, desaťtisíc rokov? Takmer nič. Dokonca nevieme ani, ako zanikli nedávne civilizácie.

Podľa organizácie Population Reference Bureau (PRB) sa za 50 tisíc rokov narodilo vyše 108 miliárd jednotlivcov nášho druhu. Na začiatku nášho kresťanského letopočtu žilo na planéte len okolo 170 miliónov ľudí. V roku 2020 dosiahol počet obyvateľov Zeme 7,753 miliardy. To znamená, že tí z nás, ktorí v súčasnosti žijeme, predstavujeme asi 7 percent z celkového počtu ľudí, ktorí kedy žili! To je vskutku šokujúce číslo najmä pre udržateľnosť života na Zemi. Mal byť covid nástrojom na redukciu obyvateľstva Zeme? Alebo...?

Jedným z poznatkov epidémie koronavírusu je skutočnosť, že v globálnom svete je možné ovládať aj také obrovské množstvo populácie, aké dnes žije na planéte. Stačí na to vyvolať u ľudí strach. Potom už nie je problém obmedziť ľuďom slobodu. Dva roky trval experiment ovládania ľudí. Vydaril sa. Bez väčších protestov. Prvýkrát v histórii kresťanskej Európy došlo

SLOVO SVEDECTVA

k zatvoreniu kostolov, zatvorené boli školy, mnohé prevádzky, obmedzený bol pohyb osôb, zrušené sociálne väzby, ohrozená ekonomika. Štát riadili „experti“ bez širšieho rozhľadu.

Mnohí myslitelia si kládli a kladú otázku, aký bude svet po cove? Odpoveď je jednoznačná, už nikdy nebude takým, ako pred ním. Epidémia splodila zákony obmedzujúce ľudské práva, ktoré môže vláda kedykoľvek použiť na presadzovanie svojich cieľov. Bývalý prezident Českej republiky Václav Klaus dokonca režim, vyplavený covidom, nazval kovidizmom. Podľa neho ide o málo ohraničenú, málo obmedzenú, ale predsa ľavicovú dirigistickú etatistickú ideológiu. Pričom

epidémia bola využitá k oslabeniu ľudskej slobody a demokratického systému. A aj napriek tomu, že covid ustupuje, kovidizmus zostáva. Dva roky bol štátny aparát zneužívaný na reguláciu života spoločnosti. Klaus to vidí ako čistú aroganciu moci, pričom tvrdí, že kovidizmus použil covid ako nástroj progresivistických tendencií.

Klaus upozornil na skutočnosť, že v dnešnej českej vláde už nie je nikto, kto prežil éru socializmu a mal by kontroly, keď sú ohrozené ľudské práva. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že vymiera generácia, ktorá zažila nástup totality a súčasnej spoločnosti v jej konzumnom rozlete, skôr prekáža jej prítomnosť. Konzervativizmus je považovaný za prežitok, kresťanská tradícia za zbytočný folklór. Či prežije ľudstvo technologický pokrok je otázne. Biblický zákaz jedenia ovocia zo stromu poznania dobra a zla je veľkým varovaním.

Dva roky riadili spoločnosť experti. Churchill v jednom liste v roku 1901 napísal: „Nemohlo by nastať nič horšie, než aby sa vláda štátu dostala do rúk expertov.“ **Eva Zelenayová**
šéfredaktorka

Spomienka na obete Víťazného februára

Ústav pamäti národa si každoročne 25. februára pripomína obete komunizmu pri pamätníku v Bratislave na Jakubovom námestí. Bolo to práve 25. februára 1948, keď komunisti prevzali absolútnu moc v štáte a 25. február nazvali víťazným. Na rozdiel od minulých rokov, tohto roku neodznali príhovory. Vence k pamätníku položili predseda Správnej rady ÚPN Ján Pálffy, predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda a predseda KPVS Peter Sandtner. Pietneho aktu sa zúčastnil aj bývalý predseda SNR František Mikloško a ďalší hostia. Chýbali predstavitelia mesta a ďalších štátnych orgánov a inštitúcií. Akoby obete totalitného systému predstaviteľov štátu čoraz menej zaujímali.

(zl)

Účastníci pietneho aktu na Jakubovom nám. v Bratislave.

Foto Eva Zelenayová

Popravení na výstrahu

Sedemnásť február 1951 bol pre dvoch príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti ich posledným. V ten deň vykonali trest smrti povrazom na odsúdených Pavlovi Kalinajovi a Bernardovi Jaškovi. Ich správy mali pomôcť sledovaným kňazom k väčšej opatrnosti. Bernard Jaško a spol. bol od nástupu komunistického režimu najväčším vykonštruovaným procesom, v ktorom boli súdení príslušníci Zboru národnej bezpečnosti. Prokurátor v ňom obžaloval 22 obvinených. Tento proces je svedectvom o dvoch justičných vraždách, ktoré slúžili ako odstrašujúci príklad pre štátne bezpečnostné zložky.

Pavol Kalinaj pochádzal z Bijacoviec, kde sa každoročne koná pietna spomienka za účasti členov PV ZPKO. Tohto roku sa na nej zúčastnil podpredseda PV ZPKO a predseda RO PV ZPKO v Košiciach Štefan Novák. Mal sedemnáť rokov, keď ho odsúdili najprv za poburovanie, neskôr za velezradu. Iba preto,

Pri pamätnej tabuli Pavla Kalinaja. Zápiscnicu o treste smrti uverejňujeme na 16. strane.

Foto archív

že sa mu nepáčil komunistický režim. Prežil sedem mesiacov na samotke. Vie, čo je mučenie, aké zažívali azda všetci politickí väzni. Pavla Kalinaja tak dokalčili, že ho na popravisko museli doniesť. Predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove Mária Dvorčáková pripomína, že odkaz Kalinaja je aj dnes aktuálny. Najmä pre mládež, ktorá nezažila krutosť spôsobenú nenávisťou.

Delegáciu PV ZPKO privítal starosta obce Mgr. Ján Pivovarniček a spoločne položili vence k pamätníku. Mária Dvorčáková na záver predniesla modlitbu za ľudskú spoločnosť: „Dobrotivý Bože môj, ktorý s toľkou múdrosťou spravuješ osudy sveta, dopraj nám pokoj, aby národy a štáty sa medzi sebou dorozumievali a podľa Tvojich zákonov spokojne plnili svoje vznešené úlohy. Odstráň od nás každú nenávisť, aby sme videli v každom svojho brata, človeka stvoreného na Tvoj obraz, ako my sa pokladáme za ľudí odzrkadľujúcich v duši svojej Tvoju podobu. Nech panuje všade spravodlivosť, nech Tvoja milosť osvecuje srdcia panovníkov, zákonodarcov a verejných činiteľov, aby sa všetky sporné otázky riešili v kresťanskej láske a vzájomnej žičlivosti.

Pane, Tvorca náš, založ tu na zemi svoje kráľovstvo, aby každý národ mal svoju primeranú samostatnosť a slobodný vývin, aby nebolo utlačovaných a biednych. Odstráň vládu čirej ziskuchtivosti a hmotárstva, ktorá zotročuje ľudí, rodí nepokoj a nenávisť. Odstráň z prestolov trúfalosť a pýchu, ktoré pohrdajú i Tvojimi zákonmi a vyhlasujú ľudské hodnoty za konečný cieľ ľudského a národného života. Otvor nám oči, aby sme videli pred sebou v každom štáte svoj jasný cieľ: Tebe slúžiť, Teba milovať a v Tebe tvoriť jednu krásnu rodinu národov a spokojných štátov na väčšiu Tvoju slávu. Nech je vždy a všade pokoj Kristov v kráľovstve Kristovom. Amen.“

Eva Zelenayová

Neurážajte martýrov Bielej légie

„Mŕtva vec pláva s prúdom, ale len živá vec pláva proti nemu,“ je citát z diela Večný človek od G. K. Chestertona. Kolko mŕtvych vidíme dnes okolo seba? Ako ľahko sa mnohí oddávajú myšlienkovému hlavnému prúdu. Ako zúfalo tí „živi“ prosia o porozumenie. Prečo práve pri pamätníku troch slovenských martýrov sa do mysle priam horúčkovo dobiehajú takéto myšlienky, to je ich osud a osud ich posolstva.

Je všeobecne známe, že bez minulosti niet budúcnosti. Človek bez znalosti histórie vlastného národa je mŕtvý a ľahko pláva s prúdom. V Slovensku dlho pozorujeme trendy zbavovania sa vlastných dejín. Ober národ o jeho dejiny, rozlož rodinu a máš poslušného progresivistu. To je jednoduchý návod na vytvorenie poslušného, čiže mŕtveho človeka. V deväťdesiatych rokoch, keď sme vstupovali do EÚ, hlásala sa idea národných štátov. V súčasnosti sa čoraz hlasnejšie hovorí o jednotnej Európe. Využívajú sa na to aj také prostriedky ako epidémia, migrácia či dokonca vojna. Čo majú s tým spoločné popravení bývalí študenti trenčianskeho gymnázia Anton Tunega, Eduard Tesár a Albert Púčik?

Všetci traja boli členmi Bielej légie. Hlavný organizátor tohto hnutia odporu bol Jozef Vicen. V rokoch 2003 až 2006 bol Jozef Vicen predsedom našej organizácie. Zhovárala som sa s mnohými členmi tohto hnutia a všetci potvrdili, že cieľom ich činnosti malo byť obnovenie slovenskej štátnosti. Uvedomovali si, že hlavnou prekážkou ich úsilia je komunistický režim a preto sa voči ne-

Trenčianska organizácia PV ZPKO nezabúda na našich martýrov. Foto archív

mu postavili. Napokon život potvrdil správnosť ich uvažovania - k vzniku samostatnej Slovenskej republiky mohlo prísť až po páde komunistického režimu.

Tunega, Tesár a Púčik majú na trenčianskom gymnázii, kde maturovali, pamätnú tabuľu. Dlhodobu sa pri nej v deň výročia ich popravy (20. februára 1951) stretávajú politickí väzni, aby si pripomenuli ich obeť za našu samostatnosť. Asi pred dvoma rokmi sme zaznamenali, že odídenci z našej organizácie, vedení ľuďmi s príslušnosťou k politickému hnutiu KDH, si vytvorili nový pamätník na Martinskom cintoríne v Bratislave. Stretli sa tam aj tohto roku a bývalý predseda KDH Ján Figel predniesol príhovor. Ani slovo o boji Bielej légie za slovenskú samostatnosť. Celú činnosť Bielej légie zostríhal na činnosť proti komunistickému režimu. Áno, bojovali proti nemu, ale cieľom bola samostatná Slovenská republika. Že prá-

ve KDH sa pustilo na cestu plagiátorstva slovenských dejín sa nemôžeme čudovať. Veď bolo jedinou stranou, ktorá sa v roku 1992 postavila proti vzniku samostatného slovenského štátu a dodnes ho všetkými možnými spôsobmi bojkotuje. Ani zápas proti komunizmu nie je úprimný, veď v boji o moc sa KDH spojilo práve s bývalými členmi komunistickej strany (SDĽ), aby odstránili od vplyvu štátotvorné HZDS. KDH vytvára v slovenskom politickom priestore piatu kolónu a je preto urážkou martýrov Bielej légie, ak sa nimi zaštiťuje. Napríklad aj vytvorením Nadácie Antona Tunegu.

Ako po minulých rokoch, aj tohto roku sa pri pamätnej tabuli Alberta Púčika, Antona Tunegu a Eduarda Tesára stretli členovia Regionálnej organizácie PV ZPKO v Trenčíne, aby sa poklonili ich pamiatke. Nedovoľíme, aby sa martýrstvo troch statočných Slovákov premenilo na popol. Česť ich pamiatke! **Eva Zelenayová**

Z LISTOV

■ Vážená redakcia,

s vďačnosťou sa na vás obraciam a ďakujem za prcu v redakcii. Časopis som začala čítať odkedy začal vychádzať v roku 1991 a pripomínala si trápenie v komunizme. Mama, ako mladá učiteľka, bola tri roky zatvorená vo väznici a jej brat, kňaz, Ladislav Maitner dvanásť rokov. On bol posledný ročník vysvätený biskupom Jánom Vojtaššákom.

Žijem v Nemecku a odoberám váš časopis. Len čo mi ho doručia prečítam ho od prvej po poslednú stranu.

Tohto roku uplynulo desať rokov od úmrtia našej

mamky Marty Dankovej rod. Maitnerovej. S láskou a vďačnosťou si na ňu spomínajú dcéra Marika s deťmi a syn Marian s deťmi. Narodila sa 22. apríla 1928 v Spišskom Podhradí, zomrela 5. marca 2012 v Trebišove.

Marika rod. Danková, Friedberg

■ Vážená pani šéfredaktorka,

dovoľte, aby som sa touto cestou poďakoval Vám i všetkým Vaším kolegom a prispievateľom do časopisu Svedectvo. Veľmi pozorne som si prečítal najmä posledné februárové číslo, v ktorom autori článkov, vrátane Vás, do nich vložili rozum...

Pozerám na všetko dianie v minulosti i súčasnosti najmä z duchovnej stránky, ako dielo Zlého. Isteže sú na mieste duchovné prostriedky, ale treba sa aj prakticky, reálne angažovať za čo patrí moja vďaka všetkým, ktorí prebúdajú zaspáté, uspaté vedomie a svedomie ľudí dobrej vôle. Mnohí z nás si mysleli, že keď padne ateizmus a komunizmus, budeme mať raj na zemi, ale diabol si vzal talár „demokracie“ slobody, podnikania a následnej korupcie v najvyšších kruhoch, ktoré majú duchovné i hmotné hodnoty chrániť.

K mojej vďaka pripájam ubezpečenie o mojej duchovnej podpore. S úctou

Anton Hrtus

Februárový komunistický prevrat

Štyridsať rokov sa u nás povinne oslavoval Víťazný február. Tak sa eufemisticky nazývalo uchvátenie moci komunistami. Nastolenie neobmedzenej vlády jednej strany sa vždy pripomínalo 25. februára.

Už na konferencii v Teheráne na jeseň 1943 si Sovietsky zväz, Spojené štáty americké a Veľká Británia delili sféry vplyvu v povojnovej Európe. Postupne bolo zrejme, že do zóny ovládanej sovietskimi prípadne i Slovensko. Vďaka čoraz silnejšiemu vplyvu Moskvy sa v ilegalite odpočívajúci komunisti stávali čoraz dôležitejšími. Ukázalo sa to i za augustového povstania, keď dovtedy počtom členov nepatrná Komunistická strana Slovenska (KSS) si uzurpovala značný podiel na moci, keďže sa tešila podpore Sovietskeho zväzu.

V prvých mesiacoch po vojne komunisti spolu s Demokratickou stranou (DS) sa svorne delili o moc. V májových voľbách (1946) KSS utrpela porážku, keď DS získala 60 percent hlasov. Komunisti museli prenechať demokratom niektoré rezorty, no budovali si pozície v bezpečnostných zložkách, v zjednotenej odborovej organizácii, ovládli zväz partizánov. Aj napriek volebnému neúspechu sa cítili dostatočne silní a vďaka podpore českých i sovietskych súdruhov do čela Zboru poverenikov v auguste 1946 presadili komunistu Gustáva Husáka. Bez zdráhania odovzdávali kompetencie slovenských orgánov pražskej vláde, na čele ktorej od májových volieb stál najlepší Stalinov žiak Klement Gottwald.

V priebehu roka 1947 sa zvyšovalo napätie medzi KSČ a ostatnými nekomunistickými stranami aj medzi Sovietskym zväzom a Západom. Svet pomaly sklzával do studenej vojny. V Moskve sa domnievali, že v Československu budú komunisti vytlačení z vlády a republika opustí sovietsku sféru vplyvu. Sovietske vedenie bolo upozornené na zvýšenú snahu národných socialistov, slovenských demokratov a funkcionárov Československej strany ľudovej vytlačiť komunistov z veliteľských štruktúr armády a bezpečnosti. Bolo treba podniknúť rúzne kroky, aby nekomunistické strany boli zbavené podielu na moci. Českí a slovenskí komunisti sa pripravovali na meranie síl a uzurpáciu moci.

Prevrat sa najprv uskutočnil na Slovensku v novembri 1947. Bezpečnostné orgány, tlač i rozhlas v súčinnosti so slovenskými komunistami, vyfabrikovali protištátne sprisahanie a obvinili popredných funkcionárov DS z vlastizradných stykov so zahraničnou emigráciou, separatizmom, sabotáží a rozvracania štátu. Množstvo ľudí pozatýkali, väznili a mučili. Predstavitelia DS upozorňovali na nezákonnosti, ale ústredné orgány v Prahe i prezidentská kancelária privierali oči. Po nátlakových akciách partizánov, domácich komunistov aj českých nekomunistických strán museli viacerí povereníci DS rezignovať. V Zbore poverenikov, v rozpore s výsledkami volieb, stratili demokrati väčšinu.

Malý komunistický prevrat na Slovensku bol akosi generálnou skúškou na prevzatie moci na celoštátnej úrovni.

Komunisti si overili, že ich politickí protivníci nemajú podporu más. Vedeli si počítať, že s pomocou bezpečnostného aparátu, organizovaným nátlakom mobilizovaných stúpcencov, sociálnou demagógiou, zastrašovaním aj za pomoci svojich agentov roztrúsených v nekomunistických stranách si uchvátia moc. Začiatkom februára 1948 komunistický minister vnútra Václav Nosek odvolaním niekoľkých vysokých nekomunistických dôstojníkov vykonal čistku v Zbore národnej bezpečnosti. Ministri ostatných strán žiadali tento krok zrušiť a obmedziť zneužívanie bezpečnosti komunistami. Vypukla vládna kríza a po horúčkovitých rokovaníach ministri

troch nekomunistických strán 20. februára podali demisiu. Spoliehali sa, že odstúpením nadpolovičnej väčšiny ministrov padne celá vláda a vypíše sa predčasné parlamentné voľby. Ale sociálni demokrati sa k demisii nepripojili, ba ani minister zahraničia Ján Masaryk. Predseda vlády Klement Gottwald na rokovaní s prezidentom navrhol prijatie demisie a doplnenie vlády novými ministrami.

Vedenie KSČ zvolalo 21. februára veľkú demonštráciu na pražské Staromestské námestie. Tu odzneli emotívne prejavy požadujúce skončovať s reakciou a zradnými ministrami. Demonstranti si vynútili prijatie u prezidenta a vyzvali ho, aby sa podriadil vôli „ľudu“. Komunisti začali vytvárať vlastné ozbrojené jednotky – ľudové milície a Akčné výbory na všetkých úrovniach. Najprv v ústredných orgánoch neskôr aj na zapadlých dedinách. Ich úlohou bola „očista verejného života od reakčných živlov“. V skutočnosti vyakčňovali, teda zbavovali moci nekomunistov. Činnosť kľúčových komunistických činiteľov v Prahe usmerňoval sovietsky námestník ministra zahraničných vecí a niekdajší Stalinov veľvyslanec v Prahe Valerij Zorin. Na Slovensku komunisti mobilizovali partizánov a Gustáv Husák oznámil predsedníctvu Demokratickej strany, že demisiu jej ministrov v ústrednej vláde považuje za demisiu aj jej poverenikov.

Aj na pražskom zjazde závodných rád 22. februára sa komunisti chopili iniciatívy. Zjazdová rezolúcia vyslovila podporu Gottwaldovi, požadovala ďalšie znárodňovanie a vyhlásila hodinový generálny štrajk. Zároveň sa rozširovali falošné správy o príprave ozbrojeného puču. Na ich základe boli vyzbrojované ľudové milície a Štátna bezpečnosť začala so zatýkaním politických protivníkov KSČ.

Na obed 24. februára sa začal generálny štrajk, ktorý bol vyjadrením podpory komunistických požiadaviek. Zároveň bezpečnostné orgány pokračovali v represáliách proti funkcionárom nekomunistických strán a milície obsadili pražský ľudový dom, kde sídlil sekretariát Sociálnodemokratickej strany, ktorej predstavitelia stále váhali, na koho stranu sa majú pridať.

Ďalší deň komunisti pripravili masovú demonštráciu na Václavskom námestí, ktorá mala vyvinúť tlak na prezidenta Edvarda Beneša. V prípade jeho ďalšieho váhania sa mali prijať Gottwaldove podmienky. Stotisícový dav sa mal presunúť na Hradčany a pre prípad v oddieloch pražských ľudových milícií bola vyhlásená pohotovosť. V tom čase už chorobou poznačený Beneš kapituloval, súhlasil s doplnením vlády podľa návrhu Gottwalda a prijal demisiu ministrov. Gottwald sa rýchlo pobral oznámiť víťazstvo komunistov stotisícovému davu netrpezlivo čakajúcemu na Václavskom námestí. Tak sa 25. februára 1948 skončili „slávne februárové dni“.

Nasledujúca doba bola poznačená zosťreným prenasledovaním tzv. reakčných a rozvratných živlov, konfiškáciami, brutálnou cenzúrou, čistkami, politickými procesmi a popravami a tiež prispôbovaním všetkých stránok verejného života sovietskemu vzoru. Represálie napokon postihli aj kľúčové postavy februárového prevratu. Generálny sekretár KSČ Rudolf Slánsky, minister zahraničia Vlado Clementis, šéf vojenského spravodajstva a organizátor provokácie Bedřich Reicin i ďalší skončili na šibenici. Gustáv Husák vyfasoval doživotie. Spolu s ďalšími slovenskými a českými komunistami odmenenými za angažovanosť žalármi mal tak možnosť vo väzenských celách diskutovať o prospešnosti slávnych februárových dní s niekdajšími politickými protivníkmi, ktorých po februárovom prevrate nechali pozatvárať. To je tiež jeden z mnohých paradoxov našich dejín.

Ivan Mrva

Projekt „Iná EURÓPA“ v Bratislave

V Bratislave sa 27. januára 2022 konal v poradí už druhý workshop k projektu s názvom *The Other Europe*, na ktorom Ústav pamäti národa spolupracuje s Knihovnou Václava Havla v Českej republike. Nosnou ideou projektu *The Other Europe* je sprístupnenie dobových svedectiev disidentov zo štátov bývalého sovietskeho bloku, ktoré v rokoch 1987 a 1988 natočil v rámci rovnomeného projektu *The Other Europe* pre redakciu britskej BBC so svojim štábom francúzskeho historika a politológa Jacquesa Rupnika, ktorý aj v súčasnosti stojí za týmto projektom.

Peter Jašek

Foto Eva Zelenayová

Svedectvá sú o to unikátnejšie, že sú nakrútené tesne pred pádom komunistických režimov v štátoch strednej a východnej Európy a sú doplnené aj o dobové spomienky exilových aktivistov z jednotlivých štátov. Konkrétne išlo o Maďarsko, Poľsko, Československo, Rumunsko a vtedajšiu Nemeckú demokratickú republiku. Tie z projektu *The Other Europe* môžu záujemcovia nájsť na webovej stránke www.othereurope.com.

Za Česko-Slovensko hovorili iba Česi

Situácia ohľadom Slovenska bola v tom čase veľmi špecifická, pretože v rámci Československa dostali medzi respondentmi priestor takmer výlučne Česi, s malou výnimkou známeho bratislavského disidenta Milana Šimečku (tiež Čecha, poz. E.Z.). Vysvetlenie poskytol *spiritus movens* projektu prof. Jacques Rupnik, ktorý už na úvod prvého bratislavského workshopu v novembri 2021 uviedol, že **vtedajšie česko-slovenské komunistické vedenie mu neumožnilo cestovať za svedectvami na Slovensko**, preto využil aspoň návštevu Milana Šimečku u jeho známych v Prahe. Je to iste škoda, pretože práve v tom čase – rozhovory v Československu nakrúcal J. Rupnik začiatkom roku 1988 – sa v Bratislave schylovalo k prvému verejnému protestu proti režimu od roku 1969, k Sviečkovej manifestácii. V každom prípade, respondenti nám vo svojich výpovediach poodhaľujú dobovú realitu života v tzv. reálnom socializme na konci 80. rokov, v režime, ktorý stál na vláde jednej strany a v praxi potláčal základné ľudské a občianske práva vrátane práva na slobodné cestovanie či zdieľanie informácií – to mali spoločné všetky štáty za železnou oponou, hoci miera (ne)slobody bola v jednotlivých štátoch rozdielna. Túto realitu nám dnes už pripomínajú, našťastie, len svedectvá pamätníkov a archívne dokumenty.

Príbehy prišli na rad neskoro

Program podujatia bol rozdelený do troch častí. V rámci prvej sa v panelovej diskusii dostala na pretras otázka ľud-

ských práv a ich miesta v zápase proti komunistickým režimom koncom 80. rokov, ako aj v súčasnej spoločnosti. Diskutujúcimi v rámci tohto bloku boli Dagmar Kusá, PhD. z Bratislavskej medzinárodnej školy liberálnych štúdií, Karen Henderson, PhD. z fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave a prof. Jacques Rupnik. Diskusiu uviedlo dobové svedectvo Milana Šimečku, v ktorom hovoril o porušovaní ľudských práv komunistickým Československom.

Druhá časť workshopu sa zamerala na predstavenie metódy Oral History ako dôležitého prameňa pre poznávanie moderných dejín. O potrebe

zachytiť svedectvá pamätníkov obdobia vlády nedemokratických režimov, osobitne s ohľadom na obeť perzekúcií, niet pochýb, hoci, ako odznelo aj počas diskusie, na Slovensku sa k systematickému mapovaniu príbehov obetí prikrročilo s oneskorením a dôležité obdobie 90. rokov zostalo nevyužitou možnosťou. Teoretický rámec používania tejto metódy nastolili Petra Chovancová z Univerzity Komenského v Bratislave a Pavel Mücke z Ústavu soudobých dejín Akademie vied České republiky, kým praktické využitie svedectiev Oral History v novinárskej praxi priblížila novinárka Soňa Gyarfašová, ktorá v minulosti uverejnila príbehy mnohých politických väzňov 50. rokov širokej slovenskej verejnosti prostredníctvom Rozhlasu a televízie Slovenska.

V Maďarsku gulášový socializmus

Záverečný tretí blok podujatia bol venovaný medzinárodnému rozmeru a jeho hosťami boli historik Ústavu národnej pamäti vo Varšave Grzegorz Majchrzak, zástupca šéfredaktora Týždenníka Solidarita Mateusz Kosiński a bývalý riaditeľ Balassiho inštitútu v Bratislave Imre Molnár. Maďarský hosť vynikajúco vystihol podstatu „gulášového socializmu“ v Maďarsku, ktorého črty nápadne pripomínali situáciu v normalizačnom Československu vrátane poradcov na byt či auto. Poľskí hostia hovorili o situácii v roku 1981, keď režim pristúpil k zavedeniu stanného práva s cieľom potlačiť masové hnutie Solidarita. Popri analyzovaní historickej úlohy tohto hnutia sa nemohli vyhnúť ani otázkam na osobnosti generála Jaruzelského a jeho rozhodnutia zaviesť v Poľsku stanné právo, a Lecha Wałęsu, lídra Solidarity, prvého poľského prezidenta po páde komunistického režimu, neskôr vnímaného kontroverzne kvôli jeho spolupráci s poľskou obdobia Štátnej bezpečnosti. Workshop je súčasťou projektu, ktorého jednotlivé podujatia sa organizujú aj v Českej republike a v Poľsku a má zároveň podporu Medzinárodného vyšehradského fondu. V budúcnosti sú v rámci projektu naplánované aj ďalšie podujatia.

Peter Jašek

Krvavé leto 1945

Pražská Academia má vo svojom edičnom portfóliu veľa kvalitných a aj dôležitých kníh. Jednou z nich je publikácia „Krvavé leto 1945“ s podtitulom **Povojnové násilie v českých zemiach**. O genocíde slovenskej inteligencie po roku 1945, tej, ktorá sa odvážila budovať Slovensko a nie Veľké Čechy, sme už písali viackrát, teraz si pripomenieme iba genocídu sudetských Nemcov pri vyhánaní z ich starobylej vlasti.

Na herkulovskú úlohu, čo najviac zmapovať udalosti po skončení vojny a neuveriteľné zločiny, ktoré nastali, sa dal český historik Jiří Padevět. Keďže si treba uvedomiť, že takáto práca veľmi často naráža na neporozumenie, ba až na nenávistné útoky, treba kvitovať aj jeho – ako sa teraz zvykne hovoriť – občiansku odvahu. V krátkom úvode píše: „Táto kniha určite nepopisuje všetky násilné úmrtia, ku ktorým došlo na jar a v lete 1945, ale vari zreteľne ukazuje, že sme žili, aj napriek tomu, že vojna sa skončila, v krajine násilia. **Možno tieto texty povedú k zamysleniu, akí sme, čoho sme schopní, pokiaľ neexistuje zákonný rámec**“.

Ani v Slovensku nie sme lepší

Túto vetu by sme si mali dobre všimnúť aj my na Slovensku, pretože aj keď už od vojny prešlo pekných pár rokov, u nás sú stále veľmi aktívni nenávistní pohrobkovia týchto udalostí, oslavujúc výčiny a zločiny Červenej armády a sovietskych komisárov v povstaní, no a navyše náš právny poriadok je momentálne vo veľkom rozklade, čo je ešte väčšie nebezpečenstvo. Veď na to, aby vás zavreli, postačí už aj pár viet posudku od komunistického „historika“. Na ilustráciu uvediem iba pár príkladov z tejto skoro 700 stranovej knihy, ktorú každému odporúčam – ale zároveň neodporúčam čítať naraz, kvôli zachovaniu duševnej rovnováhy. (Medzitým už vyšla aj v nemeckom preklade.) Uvádžam iba z násilia na nemeckých civilistoch, okrem nich kniha mapuje viacero druhov násilia: na príslušníkoch ozbrojených nemeckých jednotiek, na Čechoch, Moravancoch a Slezanoch, ktorého sa dopúšťali jednotky Červenej armády, úmrtia po nehodách, úmrtia ako dôsledok neľudskej internácie, potom aj samovraždy českých a moravských Nemcov **a na záver to boli aj obyčajné lúpežné vraždy maskované ako „národná očista“**.

Morbídna zábava

Napríklad v Prahe bolo veľmi populárne chytať Nemcov,

zavesiť ich za nohy na kandeláber a rozložiť pod nimi oheň, dokedy nezomreli. Napr. v Rytířské ulici bol „rytířským“ spôsobom upálený mladý muž, ktorý bol len v nohaviciach a topánkach, ale na chrbát mu ešte stihli vyrezať svastiku. Ale upaľovalo sa aj v Míšenskej ulici, na Národní, na Náměstí republiky, na Václavskom náměstí dokonca niekoľko Nemcov naraz, na Olšanskom náměstí po dvojhodinovom mučení poliali Nemku horľavinou a upálili, no v Pankráckej väznici zase trhali väzňom uši a nosy a vypíchovali oči...

V Dobroníne okres Jihlava bolo 19. mája zavraždených sedemnást nemeckých civilov. Obete boli najprv internované v hasičskej zbrojnici, potom zavraždené v lokalite Budínka a pri viadukte potom,

čo si museli sami vykopáť hrob. **Páchatelia, najskôr robotníci z miestnej sklárne, boli údajne opití, pretože 19. mája sa konala prvá povojnová tanečná zábava.**

Zabíjanie však nebola zábava

Len pár letmo nalistovaných príkladov z Ústeckého kraja:

Bílina: Asi 120 Nemcov bolo verejne ponižovaných a šikanovaných vojakmi Československej armády zo Svobodových jednotiek a potom zabitých v budove väznice.

Šluknov: v budove okresného súdu boli internovaní miestni Nemci. Bezpečnostný referent Ferdinand Svoboda dochádzal do väznice na nočné kontroly, počas ktorých nútil internované ženy a mužov k vzájomným súloziom a bil ich pritom jazdeckým bičom. Taktiež sa dopustil množstva znásilnení, počas ktorých ženy surovo bil.

Vadkovice: začiatkom júna došlo k zabitiu 10 miestnych Nemcov, zrejme vojakmi Československej armády zo Svobodovho zboru.

Ústí nad Labem: po výbuchu v káblovej továrni 31. júla boli napadnutí Nemci na niekoľkých miestach v meste. Násilnosti na moste cez Labe vyprovokovali členovia miestnej KSČ, podporovaní vojakmi ČA. Svedok uvádza aj zhodenie ženy a jej dojčata aj s kočiarikom do Labe a vraždu antinacistu Brainla. Ďalšie násilnosti sa odohrávali pred nádražím, kde sa najbrutálnejšie prejavoval holohlavý muž v civile, mlátil palicou osoby označené bielou páskou a s pomocou davu ubil najmenej 12 osôb. Celkove počas týchto násilností zomrelo asi 80 ľudí.

Ján Litecký Šveda

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Pôvodne kalvín posilnil slovenské katolíctvo

Tak, ako v každom mesiaci, dostatok okrúhlych udalostí je aj v marci. Tohto roku uplynie 385 rokov od smrti kardinála Petra Pázmaňa: zomrel 19. marca 1637 v Bratislave a pochovaný je v bratislavskej Katedrále sv. Martina. **Kto bol Peter Pázmaň?** Rodina muža, ktorý sa narodil 4. októbra 1570 v dnešnej rumunskej Oradei, mohla mať podľa mena aj slovenský pôvod. Nehovoriac už o tom, že rozhodujúcu časť svojho života prežil na Slovensku, kde sa zaslúžil predovšetkým o rozvoj Trnavy a Bratislavy, vtedy aj vďaka nemu jediných „bášt katolicizmu“ v celom Uhorsku.

S Trnavou a Bratislavou „spojili“ Petra Pázmaňa, ako rímskokatolíckeho biskupa, arcibiskupa ostrihomského a prímasa uhorského – Turci. Po obsadení dnešného Maďarska ostalo Uhorskom len Slovensko a Chorvátsko, navzájom prepojené rakúskym Burgenlandom. Sídlo Ostrihomského arcibiskupstva sa na takmer tri storočia (286 rokov) presunulo v roku 1543 do Trnavy, a to po bitke pri Moháči (1526). No neskôr sídlil arcibiskup – prímas, vzhľadom na to, že plnil aj štátne povinnosti, vo vtedajšom hlavnom meste Uhorska, v Bratislave. Ostal tu z tých čias Primaciálny palác, ale aj dnešný úrad vlády. Naspäť do Ostrihomu sa sídlo arcibiskupstva a kapituly vrátilo až v roku 1820, paradoxne v čase, keď bol „správcom Ostrihomu“ Alexander Rudnay, jeden zo siedmich slovenských kardinálov, známy výrok, že Slovákom by ostal aj na „Petrovom stolci“. Urobil tak na pokyn z Viedne.

Vzdali sme sa nástupníctva po Uhorsku

Ostrihomské arcibiskupstvo bolo založené v roku 1000 a boli mu podriadené všetky ostatné biskupstvá Uhorska. Zaberalo skoro celé územie dnešného Slovenska a ani po vzniku Kaločského arcibiskupstva (v roku 1135) nestratilo svoje postavenie. V roku 1279 získali práve ostrihomskí arcibiskupi titul „prímas Uhorska“, teda hlava Katolíckej cirkvi v Uhorsku. Mažno už aj vám prebehlo myslou, prečo slovenská Katolícka cirkev nemá úrad „prímasa“? Vraj preto, že titul „prímas“ sa spája s kráľovstvom či kráľom. Nuž ale dnešní prímasi – český i maďarský – nesídlia v sídlach kráľov (nanajvýš ak minulých), ale v sídlach hláv štátov, prezidentov. Zdá sa, že tento argument je len výhovorka slovenskej cirkevnej hierarchie na zakrytie nedocenenia dôležitosti faktu, a to nielen maďarského, ale aj slovenského nástupníctva po Uhorskom kráľovstve. **Je to dôsledok predovšetkým tzv. dehungarizácie slovenských dejín v časoch prvej Česko-Slovenskej republiky, keď sme pod vedením Čechov vlastne dobrovoľne prenechali uhorské dedičstvo Maďarom.** A tí to vzali „od podlahy“: ani dodatočne nemuseli hľadať maďarský výraz pre „Uhorsko“. Preplietli ho s „Maďarskom“, a tak vďaka nášmu nezájmu padol im „nárok“ na dejiny Uhorska priam do lona. Aj keď tie uhorské dejiny v určitých časoch vôbec neboli „maďarské“, kým slovenské boli nepretržité.

Vráťme sa k Pázmaňovi, ktorý bol rímskokatolíckym biskupom a kardinálom, rehoľníkom – jezuitom, arcibiskupom ostrihomským a uhorským prímasom, turčianskym prepoštom, a pravdaže, popri tom všetkom aj filozofom, teológom, pedagógom, náboženským spisovateľom a vlastne aj politikom. S jeho menom sa však spája aj protireformácia nielen na Slovensku, resp. Uhorsku, ale aj v celej Habsburskej monarchii. **Pázmaň nebol jediným šéfom uhorskej cirkvi, ktorý sa nenarodil ako katolík.** Podobne ako jeho predchodca František Forgáč, ktorý sa narodil ako luterán, Pázmaň sa narodil v rodine kalvínskeho šľachtica. Práve na Pázmaňovom prípade sa ukazuje význam školského vzdelávania. Po smrti matky sa totiž

vzdelával u jezuitov na gymnáziu v Kluži a ako trinásťročný prestúpil na katolícku vieru. O štyri roky vstúpil do jezuitskej rehole. Študoval v Krakove, Viedni, Ríme, v Štajerskom Hradci (Grazi). Medzitým v rokoch 1601 – 1602 bol misijným kazateľom v Šali a v Košiciach. Ako mladý jezuita pôsobil aj v Kláštore pod Znievom. Po smrti Františka Forgáča až do vlastnej smrti, teda v rokoch 1616 – 1637 bol ostrihomským arcibiskupom, a od roku 1629 aj kardinálom.

Pázmaň bol počas svojho 67-ročného života účastníkom viacerých dôležitých historických udalostí. Už druhý rok po svojom vymenovaní za arcibiskupa, v marci 1617, rokoval v zastúpení viedenského dvora ako „kráľovský vyslanec“ s búrnicami sa sedmohradskými vyslancami a v júni potom v Trnave s vyslancami Gabriela Betlena. Majme stále na pamäti, že to boli časy, keď odbojná, zväčša protestantská šľachta, pôvodom zväčša zo Sedmohradska (dnes Rumunsko), s hlavným strediskom (mestom?) v Košiciach, viedla ozbrojený zápas s Habsburgovcami, na strane ktorých bol až do svojej smrti aj palatín, luterán Juraj Turzo. Akoby na Pázmaňa pripadla rola „sprostredkovateľa“ medzi Viedňou a rebelmi po Turzovej smrti (na Vianoce 1616). Pázmaň priviedol späť do Katolíckej cirkvi členov významných šľachtických rodov: Esterházióvcov, Forgáčovcov i časti Turzovcov. Prvého júla 1618 korunoval v bratislavskej Katedrále sv. Martina Ferdinanda II. Habsburského za uhorského kráľa.

Spisovná slovenčina už v 14. storočí?

Zaiste treba pripomenúť aj Pázmaňove zásluhy o vznik niekoľkých vzdelávacích zariadení. V roku 1623 založil internát – rímskokatolícky seminár – pre chudobných uhorských študentov vo Viedni, známe Pázmaňneum, v ktorom sa vychovalo množstvo slovenských vlasteneckých katolíckych kňazov – napríklad Ján Baltazár Magin, Jozef Ignác Bajza, Andrej Radlinský, Martin Hattala, Michal Chrástek, Ferdinand Juriga, Jozef Tiso. Na jeho príkaz vydali v roku 1625 „Ostrihomský rituál/Rituale Strigoniense“, v ktorom sú slovenské texty, pochádzajúce asi zo 14. storočia, zapísané v kultúrnej slovenčine. **Je to naša najstaršia tlačená kniha, v ktorej je slovenčina podobná tej, ktorá sa v 19. storočí stala spisovným jazykom.**

V roku 1626 založil v Bratislave „Collegium Posoniense“, čo je dnes Gymnázium na Grösslingovej ulici číslo 18. V roku 1635 založil Trnavskú univerzitu. Táto univerzita sa stala vzdelanostným a intelektuálnym centrom Uhorska. V pedagogickom zbere a medzi študentstvom boli zastúpení príslušníci všetkých uhorských národov. Vzhľadom na geografickú polohu školy mali medzi nimi výrazné zastúpenie aj Slováci, napríklad Ján Baltazár Magin či Samuel Timon. Uvažovalo sa na nej o vytvorení katedry slovenskej reči, k tomuto zámeru však nakoniec nedošlo. Vo svojej dobe bola najvýznamnejšou uhorskou vzdelávacou inštitúciou (v roku 1657 vznikla univerzita aj v Košiciach). **Po 142 rokoch úspešného fungovania premiestnili univerzitu v roku 1777 do Budína, a to na príkaz Márie Terézie.**

Chceme či nechceme, slovenská minulosť je spojená s kresťanstvom, katolíckym i evanjelickým. Obe tieto konfesie však utrpeli podľa uverejnených výsledkov posledného sčítania obyvateľov značné straty. Na prekvapenie však cirkevní hierarchovia sú vcelku spokojní, konštatujú len, že v celom svete prebieha sekularizácia. Je však zrejme najvyšší čas postaviť sa k týmto číslam i čoraz väčšmi nekresťanskému duchu v našej spoločnosti kriticky. Každý národ, ak chce pretrvať, mal by sa pridržiavať svojich koreňov. Nuž, ak teda chcú ostať Slováci národom, nemali by sa nadchýňať bezbrhým morom sladkého liberalizmu.

Marián Tkáč

Založil katedru slovenských dejín...

Pokračovanie z 1. strany

Ako pätnásťročný ste sa dočkali konca druhej svetovej vojny a na prahu dospelosti nového režimu v obnovenom Česko-Slovensku. Ako na tieto udalosti spomínate s odstupom rokov najmä ako historik?

To sa musím vrátiť k môjmu krásnemu chudobnému detstvu, keď 14 dní pred koncom vojny mi zabili otca. Všetci si mysleli, že do našej podhorskej dediny Mojítn, 12 km vzdialenej od civilizácie, nemôže prísť žiadna vojna. A ona prišla. Nemci sa zakopali na vrchu Javorina v Strážovských vrchoch a dobýjali ich rumunské a ruské vojská. Všetlika už oslavovali koniec vojny, u nás sa bojovalo. S bratom sme sa hrali za starou chalupou a vedľa nás granát urobil jamu veľkú ako izba. Posekal jablone, všetko a my pod vozom sme prežili. Neprežil môj tatko. Lebo Maďari, čo prichádzali s vojnou, nechali na doline kanóny aj s koňmi. A náš sused, starý mládenec Cyril, tie kone zobral a povedal otcovi, Štefan, ty máš prázdnu maštal, dám ich sem. Takže my sme chovali tie dva kone. A keď sa už zdalo, že sa nestriela, otec vraví, Cyril, počuj, však tieto mi všetko zožerú, ani pre kravy mi nezostane. Poď, nahodíme hnoj a vyvezieme ho na role. Tak sa aj stalo. Za dedinou, keď vyšli do takého úvozu, nastala deľostrelecká paľba. Netrafila ani kone, ani Cyrila, ale môj otec, ako dobrý vojak, skočil do vyjazdenej cesty pod breh, schoval sa. Kdeže, jeden granát padol do javorov, tam explodoval a taká veľká črepina ako dva prsty mu prerazila srdce. Odviezli ho k pekárovi do pivnice, držal som ho za ruku, prišla aj moja mama, ale nemeckí lekári povedali, nezachránime ho, zomrie. Aj zomrel. V mojej a matkovej ruke. A ja som sa stal v dvanástich rokoch polosirôtou.

● Kedy sa to stalo?

V apríli 1945 a 28. októbra 1944 som dovŕšil dvanásť rokov. Keď sa potom skončila vojna, všetci spievali a radovali sa a my sme plakali. V tom čase mi prišlo oznámenie, že gymnázium, z ktorého som odišiel po druhom ročníku, znova začína, že sa môžem vrátiť. Vrátil som sa teda na gymnázium piaristov do Trenčína i do internátu, lebo ešte som mal platné štípéndium pre druhý ročník a tak som mohol v internáte zaplatiť účty. Doštudoval som tretiu triedu a vo štvrtej sa mi záhadne moje štípéndium stratilo. A vtedy môj katechéta, múdry doktor Vršanský, doktorát mal z teológie aj z práva, dal mi každý mesiac päťstovku a po-

vedal, vyplať si internát. A tak som doštudoval štvrtý ročník gymnázia. No, ale vyzeralo to tak, že po kvarte sa vrátim a budem pásť naše kravy a kozu. Ale prišiel víťazný jaguár. Tak sme nazývali víťazný február, aby nás nezavreli, že si robíme posmech. Prišiel víťazný jaguár a nás rozohnali. Naše gymnázium zmenili na štátne a premenovali na druhé štátne. Ešte tam učili niektorí moji učitelia, piaristi, ale mnohí ušli. Onedlho ho zrušili a všetkých nás presunuli na prvé štátne, kde bol riaditeľom súdruh profesor Vikár, starý člen komunistickej strany a záruka, že nitrianske školstvo sa oslobodí z cirkevného objatia. Aj sa oslobodilo a tak som už sextu, septimu a maturitnú oktávu absolvoval na trenčianskom gymnázium a maturoval som v modrej zväzackej košeli v roku 1951. Ak je to niekde inak zaznamenané, tak sa autori mylia.

● V tom roku ste začali študovať slovenčinu a históriu na Univerzite Komenského. Boli to roky, keď komunistická strana si mocenským spôsobom uplatňovala svoje postavenie v spoločnosti. Existovali v tom čase na univerzite ešte pedagógovia, ktorí sa nestotožňovali s oficiálnym výkladom slovenských dejín? Počítali ste rozpor medzi učivom a osobnými poznatkami?

Skončil som gymnázium a nevedel som, kam pôjdem. Po porade s mamkou a zrejme pod vplyvom pána provinciála Braneckého, ktorý bol mojím učiteľom dejepisu na gymnázium, som sa vybral študovať dejiny, respektíve slovenčinu a históriu. Ibaže zo slovenčiny som skoro nič nepočul, mal som skúšku z českého jazyka. Taký bol štátny učebný plán, český jazyk, české dejiny... Revoluční zväzáci v 50. rokoch, hneď po nástupe nového režimu, vyhodili osem profesorov Filozofickej fakulty UK a prednášali nám nedokončení študenti.

● Ako ste sa s pomermi na univerzite vyrovnávali?

Poviem vám historku. V prvom ročníku sme mali dve asistentky na marx-leninizmus. Asi po troch mesiacoch som s Jankom Michálkom čítal v novinách, že Veterinárna fakulta v Košiciach potrebuje poslucháčov. Tak sme tam zavolali, že fakulta, na ktorú sme sa zapísali, sa nám nepáči, že je to samá politika a my sme chlapci z dediny a chceli by sme ísť študovať veterinu. Či môžeme. Že áno. Tak sme od hlavnej pošty kráčali v dobrej nálade. Stretli sme kamaráta Ruda a spýtal sa, čo sme takí veselí. Vysvetlili sme mu, prečo sme sa takto rozhodli a on nám vynadal, že sme sprostí, veď tento socializmus

sa tu rozsype za pol roka. Vydržte, do roka tu bude znova riadna univerzita a budete môcť študovať to, čo ste chceli. A tak nás ten Rudo presvedčil, že sme zostali. Jano Michálek sa stal profesorom etnológie a Kučera, po ťažkom týraní od svojich súdruhov, profesorom histórie.

● V čom bolo to týranie?

Vo štvrtom ročníku som napísal svoju prvú vedeckú prácu, ktorá bola z hľadiska historiografie objavom. Naši profesori Varsík a Húšťava oslavovali päťdesiatku. U Varsíkov sa varila kapustnica, piekli buchty, pilo sa. A Húšťava bol taký žgrol, až to bučalo. Ten vyhlásil, že za najlepšie študentské práce, ktoré na jeho päťdesiatku napíšu, každý dostane päťstovku. Tak sme sa traja dali dokopy Kršák, Novák a ja. Kršák písal o prvých papierňach, Novák maľoval svoje erby a ja som čítal novú knižku od pražského vychyteného docenta Františka Grausa, neskôr profesora a výraznú osobnosť českej mediävistiky Dejiny venkovského ľudu v dobe predhusitské. Tá ma inšpirovala. Bola vysoko profesionálna, narábala s pôvodným materiálom, ale presolená stalinským dogmatizmom. Bola to komunistická knižka, ale profesionálne, historicky veľmi vysoko.

● V čom sa ideológia prejavovala na histórii?

Ustaviteľne to bolo presolené triednym bojom, ako boli tí sediaci vykorisťovaní a panstvo si žilo dobrým životom. To sa mi nepozdávalo, ale bola tam jedna zaujímavá vec, ktorú som našiel aj pri čítaní starých listín. V Grausovej knižke som sa dočítal, že Česi vymysleli jednu veľmi starú poddanskú skupinu obyvateľstva, ktorá sa po latinsky volala animatores alebo proanimati. Po česky dušníci. Súdruh docent to hľadal vo všetkých európskych slovníkoch, mal pravdu, nenašiel, tak vyhlásil, že to bol český výtvor, že to vymysleli Česi. A ja, Slovák od rodu, som sa našval, predsa nemôžu všetko vymyslieť Česi. Veď my to tu máme! Ja mám ešte starší zápis, ako majú Česi. U Slovanov z Miškolca v dedine Zasty. Išiel som po tom a v listinách a indexoch som hľadal dušníkov. A našiel som ďalšie dva termíny pre dušníkov: obseqiátore a exeqiale. To bolo moje nové poznanie. A keď som pátral, kto to bol, našiel som aj vysvetlenie, čo Graus nemal. Takže ako štvrtoročák som napísal, že keď zemepán mal pocit, že mal hriešnu dušu, tak ku koncu života vybral kus zeme, daroval ju jednej alebo dvom otrockým rodinám, ktoré mali za povinnosť v deň výročia smrti zemepána dať na oltár štyri sviece, novú

oltárnu plachtu a pripraviť veľké pohostenie pre celú dedinu.

● Takže nebol to český výmysel?

Kdeže. U Konštantína Porfyrogenetosa som našiel grécky výraz pre dušníkov a v tomto význame ho nemajú ani Chorváti, ani Poliaci, len Česi a my a týka sa územia Veľkej Moravy. To bol objav. Zaznamenal som to na mapu a uviedol, že ide o pozostatok veľkomoravského kresťanstva.

● Vo štvrtom ročníku?

Vo štvrtom ročníku, hotový historik. Graus bol zhrozený, jeho asistent musel napísať recenziu, že si vymýšľam a ja som im napísal odpoveď, keď to nenašli v Mikulčiciach, že to neznamena, že to na Veľkej Morave nejstvovalo. Nebolo síce pri kniežacích kostoloch, ale vo viacerých kostoloch a ukázal som im, v akých dedinách a obhájil som sa. Prácu som nechal preložiť do nemčiny a išlo to do sveta. Odhalil som, ako vyzeralo kresťanstvo na Veľkej Morave, akú malo organizáciu.

● A čo na to vrchnosť? Režimová?

Nič, oni sa nezaujímalí o Kučeru, nič od neho nečítali. Ich zaujímal len to, kto je ten súdruh, čo chcel zrušiť vedecký komunizmus na vysokých školách.

● Vy ste chceli zrušiť predmet vedecký komunizmus? Kedy?

V roku 1956 študenti vyvolali veľkú manifestáciu. V aule filozofickej fakulty burcovala študentov jedna Oravčianka a ja som už videl to krviprelievanie, aké som poznal z Budapešti. Povedal som, vy nemáte inú prácu? Urobte náhradu za osem profesorov, ktorých ste vyhnali. Veď nám nemá kto prednášať. Ja počúvam 16 hodín týždenne marxizmus a nemám ani šesť hodín odboru. V tejto chvíli by som mohol robiť stranického komisára kdekôľvek. Na to mám plné vzdelanie ale nemám vzdelanie za učiteľa pre gymnázium. Toto počul malý tajomník mestského výboru strany.

● A čo urobil? Udal vás?

Samozrejme, stal som sa nepriateľom socializmu a mal som vyhadzov. Mal som ísť pracovať do podniku Kameňolomy a štrkopiesky. Zachránil ma môj učiteľ Gosiorovský, ktorý vyhlásil, že ďalší politický vývoj súdruha Kučeru berie na seba. No a keď to povedal ideologický tajomník ÚV KSS, ktorý sa len niekoľko mesiacov predtým stal profesorom na dejiny robotníckeho hnutia, sklapli. Nevyhodili ma. Druhýkrát ma zachránil baťka Mináč. Ale to bolo neskôr.

● Prečo vás zasa chceli vyhodiť?

To vedia len súdruhovia. Ale súdruhovia ma aj zachránili. Česi vymysleli anketu o naj-

väčšieho Čecha a predpokladali, že to bude Gottwald alebo prinajhoršom Masaryk. A vyhral Karol IV., ktorý ani nevedel česky, osoba opradená legendami, pražský turizmus žil len z týchto legiend. Nejaký tupý ideologický tajomník dostal nápad, že strana musí začať boj proti tejto buržoáznej a sprostej legende a dostali to za úlohu všetky kultúrne časopisy, ktoré vydávala strana. Vydali k tomu uznesenie ÚV KSČ takže to platilo aj pre Slovensko. Dozvedel som sa o tom pri pive U Ámosa. Chodili tam aj redaktori Nového slova, týždenníka komunistickej strany vydávaného pod egidou Ústavu dejín strany. Vraj mal šéfredaktor Podstupka hlavu v smútku, lebo už vyše dvadsať príspevkov musel hodiť do koša a mal obavy, že redakcia nesplní uznesenie ÚV KSČ.

● Čo ste s tým mali vy?

Podstupka sa dozvedel, že ja o tom prednášam na fakulte, tak ma oslovil. A ja som to fakt prednášal, mal som v metodike aj české dejiny a vlastne viac české ako slovenské.

● Jestvovali v tom čase vôbec nejaké slovenské dejiny?

Vyšli Československé dejiny a moji poslucháči mi povedali, že zo slovenských dejín do roku 1526 je tam dvanásť viet, ktoré sa väčšinou končia: tak bylo na Slovensku. Vedel som o tom svoje. Česi zamlčovali aj fakt, že na KU v Prahe boli dvaja rektori Slováci. Tak pri tom pive ma presvedčili, aby som napísal článok o Karolovi IV. do Nového slova. Deväť normostrán.

● Vy ako nestraník?

Presne tak. Tieklo im do topánok, tak ma oslovili. Napísal som ten článok, odniesol do redakcie a keď som sa vracal domov, tak som si nadával, Matúš, ty neovládaš komunistickú terminológiu, to tým súdruhom bude málo, ako si to napísal. Síce trochu som tú českú históriu vyobšľoval, ale len trochu, no aj tak sú na mňa Česi nahnevani.

● A ako to dopadlo?

Podstupka ma na druhý deň pozval k sebe do redakcie, ukázal mi, kde je pokladňa a že si mám vyzdvihnúť honorár. Článok už bol v tlači a zaplatili mi dopredu aj za ďalšie tri. Za každý 1400 korún. Prvý i poslednýkrát v živote som dostal dopredu honorár. Už ten prvý vyvolal veľkú odozvu, lebo vo fakultnom výbore strany som už mal odsúhlasený vyhadzov. A tu zrazu sa im dostalo, že na napísanie článku dal súhlas vtedajší ideologický tajomník strany Ľudovít Pezlár. No a za mojím vyhadzovom sa zavrela voda, nastal Boží mier. Tak sa skončil môj druhý vyhadzov z fakulty.

● Má s tým niečo spoločné vaša knižka

Pater patriae, ktorá vyšla v tom čase vo vydavateľstve Tatran?

Isteže. Na základe tohto článku ma oslovil redaktor vydavateľstva Tatran a navrhol mi, aby som z tejto témy urobil knižku. A aj som urobil a bola veľmi kritická voči českej historiografii. Názov Otec vlasti bol zakázaný, tak som použil latinský. Z dostupných prameňov som vytiahol všetko, čo sa dalo. Aj keď sa pán kráľ pri korunovácii pos..l. Aj keď jeho mladšia sestrička jačala, že aj ona chce korunu a arcibiskup jej ju musel dať. I o tom, že Eliška isto nebola panna, keď sa mala vydávať za Jána Luxemburského, lebo české kniežatá písali domov, aby poslali ďalšie peniaze, pretože tí francúzski doktori sú veľmi drahí. Ale napísali, že Eliška je panna... Tieto veci som v tej knižka vykričal a aj iné jedovaté veci.

● Profesionálne ste sa venovali predovšetkým histórii starých Slovákov a Veľkomoravskej ríši. Prečo nie novšími slovenskými dejinami?

Preto, že mi učaroval môj učiteľ Jano Dekan, hoci som sa s ním veľmi nezhodoval v tom, čo sa týka jeho slovenskej vlastivedy Začiatky slovenských dejín a ríša Veľkomoravská. Napísal som svoje postavy, a po tridsiatich stránkach ich nosili do Martina, lebo tu bolo zakázané čokoľvek o Veľkej Morave a o sv. Cyrilovi a Metodovi písať. Nielenže vydavateľstvá mali zákaz, ale aj SAV a fakulta. Vydala to Matica slovenská k výročiu príchodu sv. Cyrila a Metoda k starým Slovákom, tak ako omšové texty z roku 1002. Ich promócia bola len nedávno, pred siedmimi-ôsmimi rokmi v Nitre.

● Napriek tomu vám vyšla knižka Slovensko po páde Veľkej Moravy. Bez problémov?

Kdeže! Na vyzvanie stranického výboru napísal Peter Ratkoš na moju prvú veľkú knihu zúrivú recenziu. Touto knižkou na päťsto stranách som položil základy hospodárskych a sociálnych dejín starého Slovenska. Má tisíc poznámok pod čiarou. Je to skutočne Opus magnum. Do úvodu som napísal, že bude nasledovať druhý i tretí diel, že druhý bude obsahovať vznik veľkého vlastníctva a šľachty, zakázaná téma a druhý ranno-stredovekú kultúru. Čo znamenalo, že prečítam všetky kroniky, legendy, cirkevnú literatúru, zakladajúce listiny najstarších kláštorov z desiateho, jedenásteho storočia atď. Mimochodom najstaršia naša listina pre Hronský Beňadik je z roku 1075. Stranická organizácia mi cez kolégium histórie, ktoré dávalo súhlas na knižné tituly, už nikdy moju žiadosť neakceptovala. Tie dva diely nikdy nevyšli.

Eva Zelenayová

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Zrkadlenie v zrkadle

V roku 2020 vydala naša organizácia knihu Zrkadlenie. Autorkou publikácie je Eva Zelenayová, renomovaná novinárka, ktorá neobjektívne píše a argumentuje o súčasnom, ale aj historickom dianí v našej spoločnosti. Knihu venovala tým, ktorí milujú Boha a vlasť. Sama autorka tieto hodnoty vyznáva a prechováva ich vo svojom srdci. Táto vzácna kniha sa skladá z troch častí. Prvá obsahuje jej vlastné komentáre mapujúce spoločenské a politické udalosti v našej krajine. Čitateľ sa v nej dozvie o príčinách, prečo sú politickí väzni nespokojní, ale aj smutní z toho, ako vyzerá demokracia v súčasnosti a ako ich ponovembroví politici vytlačili na okraj spoločnosti. Autorka poukazuje na zákon o protikomunistickom odboji a jeho nedoceniteľný význam pre dnešnú spoločnosť. Ďalej píše, ako sme sa v roku 1999 rozdelili, kedy z našej organizácie odišlo 15,9 percenta členskej základne na čele s Antonom Srholcom. V následných státiach sa dozvieme o vzniku štátnosti, o deformácii morálky. O zhubnosti inakosti predstavujúcej LGBTI aj o Istanbulskej dohovore. Tiež spomína kauzu arcibiskupa Bezák, prezidenta Kisku, ako zamietol oslavy pri pamätníku obetiam komunistického režimu na cintoríne

vo Vrakuňi, ako to bolo so zavraždením Michala Kováča ml., ako v roku 1998 kolaborovalo hnutie KDĽ so Stranou demokratickej ľavice. Nechýba ani údaj sto miliónov obetí komunizmu na svete, ako i ďalšie historické udalosti.

V druhej časti nachádzame mozaiku osudov a príbehov politických väzňov, ktorí boli nespravodlivo stíhaní pre svoje postoje a názory v komunistickom režime, ktorý ich označil za triednych nepriateľov. Sú to veľmi pôsobivé svedectvá politických väzňov a ich rodinných príslušníkov, ktorí nastavujú svoje vlastné „osudové zrkadlá“. Opisujú v nich metódy vyšetrovania Štátnou bezpečnosťou, pobyty v jednotlivých väzniciach, kde sa striedala bolesť, utrpenie a neľudské metódy viedajúcej moci. Vďaka tejto knihe máme ucelené príbehy tých, ktorí svoje životy obetovali na oltár pravdy a slobody. Ani sa mi nechce veriť, že niektorí z nich, s ktorými sme sa ešte nedávno pravidelne stretávali, už nie sú medzi nami. Mám na mysli pána Antona Tomika, ktorý nám na poslednej návšteve v jeho bratislavskom byte podrobne opisoval jeho útek z tábora Nikolaj v Jáchymove, pána Martina Hagaru s jeho zvučným neprehliadnuteľným hlasom, pá-

Eva Zelenayová

na Antona Semeša, ktorý bol v tretej skupine bl. Titusa Zemana na úteku cez rieku Moravu za účelom štúdia v Turíne, pána Antona Malackého, dlhoročného nášho podpredsedu, ako aj milú pani Annu Fodorovú, ktorá vynikala svojím funkcionárskym intelektom. Som veľmi rád, že som ich osobne poznal.

Tretia časť je venovaná farebnej obrazovej prílohe.

PV ZPKO už potrebovali takúto knihu, ktorá je aj súhrnom nášho spoločne prežitého života v našej organizácii. **Juraj Vrábek st.**

Plinio Corrêa de Oliveira Revolúcia a kontrarevolúcia

V prvom rade ďakujem vydavateľstvu Christianitas za vydanie knihy Revolúcia a kontrarevolúcia napísanej v roku 1959, ktorá je žeravo aktuálna aj po vyše šesťdesiatich rokoch. Mysliteľa 20. storočia (1908 – 1995) Plinia Corrêu de Oliveiru možno bez výhrad nazvať prorokom. Jeho tvorba prorocky naznačila, k čomu povedú idey „dialógu“ a „novej pastorácie“. Typické pre nadšeného filozofa je aj to, že knihu zúfalo rozdával účastníkom II. vatikánskeho koncilu. V jeho rodnej Brazílii bolo v tom čase 94 percent katolíkov, ktorí sa rýchlo a iste stávajú menšinou a platí to nielen pre Latinskú Ameriku, ale aj pre často právom znechutený ostatný katolícky svet. Podobné výstrahy nám v tej pohnutej dobe adresoval aj náš krajan, biskup Pavol Hnilica.

Spolu s autorom považujem za hlavný dôvod stále dramatickejšej situácie Cirkvi, a aj sveta, obyčajnú ľudskú pýchu a z nej vyplývajúce nerespektovanie poriadku, funkcií, vzdelanosti a odbornosti. Veľmi malebne tieto divné „revolučné“ nápady širil Jean Jacques Rousseau svojimi teóriami „ušľachtilého divoča.“ Bol akousi predzvesťou, ba až hlásnou trúbou „revolučie“ a idealizácie pohanstva a divokosti. V určitom zmysle bol teda aj predchodcom Hitlera a, žiaľ, aj našich dnešných hlásateľov „ideálneho“ a protikatolíckeho novopohanstva.

Koniec túžby po dokonalosti a vznešenosti nastal najprv v kultúre a umení a dnes sme svedkami rozpadu inštitúcií, vrátane normálnej rodiny. To je cesta „revolučii“, aj tej neomarxistickej, ktorých cieľom je búrať a ničiť, nie stavať, zušľachťovať a dávať reálne ciele.

Diskutovaným pojmom je „dedičný hriech“. V zjavenom a inšpirovanom Adamovom príbehu sú na konkrétnom príklade ilustrované tie najpodstatnejšie zovšeobecnenia a naznačené princípy.

Kniha pokračuje úvahami o kríze, ktorá sa stáva celosvetovou a žiaľ, vrcholí aj v rámci Cirkvi, v ktorej sa vytráca úcta k Bohu a v poslednom čase sa už takmer vôbec nespomína. Predpokladá sa totiž, že sme múdrejší od svojho Stvoriteľa a už nám veľmi nemá čo povedať. *Apaga Satanas!*

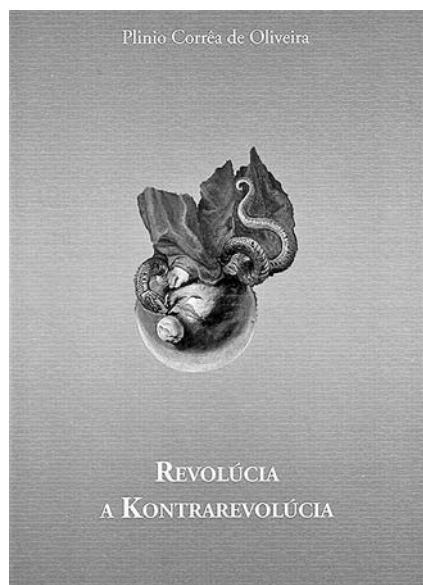
Isteže, boli v Cirkvi pred Husom, Lutherom a Kalvínom mnohé nedostatky a chyby, ale nikdy sa nepredpokladalo, že násilným odstránením správnych zásad a pravidiel prideme ku všeobecnému zlepšeniu a náprave. Títo reformátori popreli slobodnú vôľu človeka a v rámci akéhosi až prehnane „pokorného“ konštatovania o totálnej skazenosti človeka, nám odopreli možnosť slobodne poslúchať a rešpektovať akúkoľvek predošlú autoritu a tradíciu. Neschyľuje sa k ničomu podobnému aj v „modernom“ katolicizme?

Cestou „všenápravy“ sa krízy neriešia, ale stále znovu vytvárajú a strata rešpektu k objektívnej pravde vedie v súčasnosti k úplným a totálnym nezmyslom. Mysleli sme si, že v 20. storočí tento proces vyvrcholil, ale zdá sa, že história nezmyslu pokračuje a teórie božsky múdreho nadčloveka

majú ešte značné, až neuveriteľné rezervy...

V záverečných dodatkoch Plinio Corrêa de Oliveira jasne dokazuje, že po „revolučnom“ II. vatikánskom koncile naozaj vnikol priamo do vnútra Cirkvi Satanov dym. Moderneršie povedané, dym anarchie, totálneho agnosticismu, zbožňovania človeka, ba až ateizmu. Treba to povedať jasne a naplno, aby sme si to aspoň niektorí uvedomili a aby Kristus našiel aspoň nejakú vieru na zemi pri svojom druhom príchode.

Vlado Gregor

Hnutie Sme rodina pomôže exekučnou amnestiou vyše miliónu Slovákov

V rámci programu uplynulej schôdze NR SR rokovali poslanci aj o reforme súdnictva ministerky spravodlivosti SR Márie Kolíkovej. Tá je súčasťou tzv. súdnej mapy, o ktorej vieme, že jej bola počas uplynulého roka na ministerstve venovaná značná pozornosť. Predseda hnutia Sme rodina Boris Kollár verí, že rovnaká pozornosť, ako sa venuje tejto reforme, bude venovaná aj exekučnej amnestii, ktorá je jednou z priorit hnutia.

Reforma v parlamente narazila

Všetci dobre vieme, že táto reforma sa stretla počas dlhých mesiacov príprav s mnohými problémami, kedy musela ministerka čeliť neustálej kritike nielen opozície, ale aj koalíčných partnerov. A spomínaná kritika sa odzrkadlila aj na hlasovaní v parlamente.

Exekučné bremeno

Zákon o exekučnej amnestii patrí k jedným z najdôležitejších, pretože dokáže reálne pomôcť viac ako miliónu ľudí, ktorí sa dostali do náročnej životnej situácie, lebo ich trápia exekúcie. Je to približne 1,2 milióna našich občanov, ktorí majú na svojich pleciach nejakú exekúciu. Niektorí „len“ jednu alebo dve, ale mnohí z nich bohužiaľ aj päť alebo aj viac exekúcií, čo sú hrozivé čísla. Úroky a rôzne poplatky sa za roky trvania exekúcie často vyšplhajú až na niekoľkonásobok samotnej istiny dlhu, čo predstavuje obrovské bremeno, ktoré si títo ľudia nesú vo svojom živote.

Každý štvrtý človek má exekúciu

Je zároveň smutné, že aj keď sa exekúcie dotýkajú každého štvrtého dospelého Slováka, tak sa žiadna doterajšia vláda týmto problémom nezaoberala. Hnutie Sme rodina prišlo s návrhom exekučnej amnestie ešte v roku 2017, keď sedelo v opozícii, ale jeho návrh bol opakovane zamietnutý. V rámci aktuálneho návrhu ide o konkrétnu pomoc ľuďom, ktorí sa roky nevedia dostať z finančných problémov kvôli exekúciám. Exekučnú amnestiu dokonca presadilo hnutie aj do Programového vyhlásenia vlády a už nejaký čas sa jeho návrhom zaoberajú aj na ministerstve spravodlivosti. Zdá sa ale, že mu nevenujú ani zďaleka takú pozornosť ako súdnej mape. Pritom exekučná amnestia je jeden z najdôležitejších zákonov, pretože môže pomôcť státisícom ľudí dostať sa z problémov, do ktorých sa často ani nedostali vlastnou vinou.

Čo si si požičal, vráť

Podstatou návrhu je, že občanovi budú odpustené úroky z omeškania a poplatkov, dôjde k odpusteniu od vymá-

Ilustračné foto Sme rodina

hania pohľadávky štátu a následnému zastaveniu exekúcie a to všetko za podmienky, že občan uhradí svoj dlh v zmysle zásady „čo si si požičal, to aj vráť“.

Oslobodíme ľudí zo začarovaného kruhu

Základ je dostať ľudí s exekúciami z tohto začarovaného kruhu. Nemajú často motiváciu pracovať, pretože im všetko zoberie exekútor. Pracujú na čierno alebo žijú zo sociálnych dávok. Následne nemajú peniaze na splácanie dlhu a tak to ide stále dookola. Ide teda nielen o záťaž pre ich súkromný život, ale aj o záťaž pre celú ekonomiku.

Preč z úverového otroctva

Predseda hnutia Sme rodina Boris Kollár očakáva a pevne verí, že sa ministerka Mária Kolíková spolu so svojim tímom bude návrhu zákona o exekučnej amnestii venovať rovnako dôsledne, ako sa venovali reforme súdnictva. Je dôležité si uvedomiť, že exekučnú amnestiu nevyhnutne potrebujeme, aby sa ľudia vedeli dostať z úverového otroctva a dostali šancu na lepší život.

Hnutie Sme rodina

STALO SA

1. marca 1920 vzniklo SND

6. marca 1976 zomrel v Ríme pápežský prelát Dr. Štefan Náhalka, jeden z hlavných zakladateľov Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

7. marca 1939 minister zahraničia Chvalkovský informoval nemeckého diplomatického zástupcu v Prahe, že jeho vláda dáva Slovákom na slobodné rozhodnutie, či chcú ostať v Česko-Slovenskom štáte, alebo vyhlásiť samostatnosť Slovenska.

7. marca 1947 bol popravený Timotej Ištok (nar. 29. septembra 1891 vo Veľkých Kostolnoch, okres Piešťany). V roku 1918 vstúpil do čsl. armády, od roku 1936 bol riaditeľom žandárskej školy v Bratislave. Zaslúžil sa o to, že po odchode Čechov zo Slovenska bol vytvorený fungujúci slovenský policajný zbor. Pôvodne bol generálom žandárstva; od jesene 1944 bolo žandárstvo zaradené pod Ministerstvo národnej obrany. Do hodnosti generála ho vymenoval prezident Jozef Tiso na poslednom zasadnutí slovenskej vlády 1. apríla 1945. Bol jediným generálom armády prvej Slovenskej republiky, ktorý bol po druhej svetovej vojne popravený.

11. marca 1924 sa v Udavskom narodil kardínal Jozef Tomko.

11. marca 1939 prezident republiky Hácha vymenoval novú slovenskú vládu na čele s Karolom Sidorom. Jej ďalšími členmi boli: Jozef Sivák (školsťvo a národná osveta), Martin Sokol (vnútro), Július Stano (doprava a verejné práce), Peter Zaťko (priemysel, obchod, živnosť a pôdohospodárstvo), Alexander Hrnčár (financie) a Gejza Fritz (spravodlivosť).

11. marca 1960 komunistická polícia zatkla a uväznila tajne vysväteného biskupa, jezuitu Jána Chryzostoma Korca. Biskup Korec bol 20. mája odsúdený Krajským súdom v Bratislave (predseda senátu Ervín Polakovič) „pre velezradu“ na 12 rokov väzenia, stratu občianskych práv a vypovedanie zo Západoslovenského kraja. Väznili ho v Prahe na Pankráci a potom vo Valdiciach pri Jičine až do 24. februára 1968.

12. marca 1929 sa v Košiciach narodil slovenský organista a pedagóg Ferdinand Klin-da.

13. marca 1939 v noci z 12. na 13. marca Dr. Keppler dostal z Berlína príkaz urobiť všetko, aby sa Slovensko osamostatnilo. Preto sa obrátil na zosadeného predsedu vlády J. Tisu s pozvaním na rozhovor ku kancelárovi Nemecka A. Hitlerovi. Tiso dve prvé posolstvá odmietol. Ale keď prišiel tretí posol s pozvaním, overeným nemeckým konzulom v Bratislave E. von Druffelom, Tiso sa pobral do Bratislavy a predložil vec na rozhodnutie predsedovi vlády Sidorovi, predsedovi Slovenského snemu Sokolovi a členom predsedníctva HSLS-SSNJ. Zišli sa všetci členovia Užšieho predsedníctva HSLS-SSNJ, členovia vlády a členovia pred-

sedníctva Slovenského snemu. Títo ústavní a politickí predstavitelia Slovenska rozhodli, že Tiso má pozvanie prijať, vypočuť Hitlera, ale každé rozhodnutie rezervovať Snemu Slovenskej krajiny.

Tiso prijal nemecký kancelár Adolf Hitler. Rozhovor trval 75 minút. Vo zvyčajnom monológu Hitler Tisovi oznámil, že sa rozhodol likvidovať „zvyšné Česko“ (Resttschechei), ale že jeho záujmy sa končia pri Karpatoch. Ak sa Slovensko rozhodne pre samostatnosť, on je ochotný uznať ju a zaručiť Slovákom ich nezávislosť.

Tiso Hitlerovi odpovedal, že ľutuje, ale nie je v stave urobiť nijaké rozhodnutie v tejto veci, lebo to patrí výlučne do kompetencie Slovenského snemu.

14. marca 1939 o 9. hodine prišiel Tiso do Bratislavy a hneď zreferoval ústavným a politickým činiteľom, ktorí ho vyslali do Berlína, aká je tam situácia. O 10.57 h Snem Slovenskej krajiny otvoril svoje mimoriadne zasadanie, na ktorom sa zúčastnilo 57 poslancov z celkového počtu 63.

Predseda Snemu Martin Sokol vyzval poslancov, aby hlasovali, či sú za samostatný slovenský štát, alebo nie. Všetci prítomní poslanci povstaním zo svojich miest odhlasovali vytvorenie samostatného slovenského štátu.

Po krátkej prestávke predseda Snemu Dr. Sokol predložil na schválenie Zákon zo dňa 14. marca 1939 o samostatnom štáte Slovenskom, ktorý právne kodifikoval vyhlásenie samostatnosti a pretvoril Snem Slovenskej krajiny na zákonodarný Snem Slovenského štátu. Potom prišlo predsedníctvo Snemu k vymenovaniu prvej vlády Slovenského štátu. Tvorili ju: Jozef Tiso ako predseda vlády a ministri Vojtech Tuka (podpredseda vlády), Karol Sidor (vnútro), Ferdinand Čatloš (národná obrana), Jozef Sivák (školsťvo), Gejza Medrický (hospodárstvo), Ferdinand Ďurčanský (zahraničie), Gejza Fritz (pravosúdie), Mikuláš Pružinský (financie), Július Stano (doprava a verejné práce).

21. marca 1982 zomrel v rímskej nemocnici profesor Pápežského orientálneho inštitútu, významný historik Slovenska a slovanských krajín, kňaz východného ritu a člen Spoločnosti Ježišovej Michal Lacko.

23. marca 1939 napadli maďarské vojenské jednotky územie Slovenskej republiky tromi prúdmi z územia Podkarpatskej Rusi, ktorú krátko predtým začali okupovať. Do dejín vošla ako Malá vojna.

23. marca 1948 Slovenská národná rada schválila nové nariadenie č. 7/1948 o pracovných útvaroch, ktoré sa vlastne stali táborami nútených prác. Občanov tam uvrhovali bez súdneho pokračovania, iba na príkaz trojčlennej komisie poverenictva vnútra. Väzni v nich trpeli často v neľudských podmienkach, ba mnohí aj zahynuli. Podobnými tábormi

v celej ČSR postupne prešlo asi 80 000 občanov.

23. marca 1968 zvolalo vedenie ZSSR najvyšších predstaviteľov štátov Varšavskej zmluvy (okrem Rumunska) na stretnutie v Drážďanoch (Dresden), kde všetci účastníci vyjadrili svoje znepokojenie nad stálym vzrastom. „negatívnych tendencií“ v ČSSR.

23. marca 1959 v Leopoldove zomrel bl. Metod Trčka.

24. marca 1946 Štátna bezpečnosť vydala oficiálnu správu, že na Slovensku odhalila niekoľko protištatných skupín, ktoré udržiavali spojenie so slovenskými emigrantmi v Rakúsku a pracovali za obnovenie slovenského štátu. V tejto súvislosti zaviedli trestné pokračovanie proti viacerým slovenským študentom (Š. Chalмовský, A. Kšiňan, J. Bačkor, J. Vicen).

25. marca 1988 sa v Bratislave konala siečková manifestácia.

27. marca 1996 Národná rada SR po opätovnom prerokovaní schválila zákon č. 125/1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Vyhlásila, že „KSCĽ a jej odnože KSS sú zodpovedné za spôsob vlády v našej krajine v rokoch 1948 - 1989, a to najmä za cieľavedomé ničenie tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, za úmyselné porušovanie ľudských práv a slobôd, za justičné zločiny vykonané v politických procesoch, za teror vykonávaný proti nositeľom iných názorov, než aké zodpovedali učeniu marxizmu-leninizmu, za devastáciu hospodárstva, za zničenie tradičných princípov vlastníckeho práva, za zneužívanie výchovy, vzdelávania, vedy a kultúry na politické a ideologické účely“. Zákon nariadil uložiť do vstupnej haly parlamentu pamätnú tabuľu s nápisom: Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka. Návrh zákona inicioval poslanec NR SR Arpád Tarnóczy, súčasný čestný predseda PV ZPKO.

30. marca 1870 začal vychádzať časopis OROL TATRANSKÝ

V roku 1022 synoda v Seligenstade zakázala kňazom slúžiť viac ako tri sv. omše za jeden deň - 1000 rokov.

V roku 1222 bola založená univerzita v Padove - 800 rokov.

V roku 1822 ostrihomský arcibiskup Alexander Rudnay zvolal do Bratislavy celouhorskú synodu. Synoda mala riešiť dôsledky jozefínskej cirkevnej politiky. Zaoberala sa povznesením náboženského života, riešila otázku škôl a iných vážnych otázok. Jej uznesenia však absolutistická vláda nedovolila vyhlásiť. Realizovali sa uznesenia o vydaní Biblie v národných jazykoch - slovenský preklad Biblie s jeho podporou zrealizoval v rokoch 1829 a 1832 Juraj Palkovič - 200 rokov.

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava	50 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava	10 EUR
Ing. Gabriel Smatana, Bratislava	20 EUR
Tomáš Macák, Bratislava	20 EUR
Pavol Mihalič, Stupava	30 EUR
Vladimír Wilweber, Banská Bystrica	20 EUR
Helena Halková, Banská Bystrica	20 EUR
Cyril Filo, Kluknava	104 EUR
Adela Kubiniová	10 EUR
Mária Šilhavá, Bratislava	30 EUR
Iva Urbanová, Brezno	20 EUR
JUDr. Mikuláš Trstenský, Bratislava	100 EUR
Arpád Tarnóczy, Nováky	30 EUR
PhDr. Pavol Holeštiak, Čadca	10 EUR
Božena Kováčiková, Trenčín	30 EUR
Vladimír Havrilla, Bratislava	80 EUR
Štefan Cicer - Remont	20 EUR
Viliam Horák, Bánovce nad Bebravou	25 EUR
Vdp. Anton Sojka, Makov	10 EUR
Jozef Panáč, Hvozdnica	22 EUR
MUDr. Marian Čerman, Nitra	10 EUR
Agneša Žifčáková, Spišský Hrhov	20 EUR
Miroslav Štúrik, Zliechov	30 EUR
Marián Danko, Trebišov	5 EUR
Anton Hrtus, Lendak	100 EUR
Pavol Sebök, Šitník	20 EUR
Mária Špaková, Levoča	40 EUR
Eva Bieliková, Bánovce nad Bebravou	
Eva Kucharovičová, Trenčín	100 EUR
Jozef Faix, Svit	10 EUR
Margita Čirinová, Bratislava	10 EUR
Matúš Daško, Bratislava	10 EUR
Ervín Blažiček, Malacky	80 EUR
Fridolín Peško, Modra	10 EUR
Jozef Vabec, Nitrícia	10 EUR
Margita Bažaliková, Bratislava	10 EUR
Oľga Babicová, Bratislava	5 EUR
Františka Vargová, Zlaté Moravce	20 EUR
Emil Vontorčík, Nitra	30 EUR
Karol Kubričan, Bánovce nad Bebravou	40 EUR
Ján Krkoška, Hlohovec	30 EUR
Anna Sluková, Banská Bystrica	15 EUR
Mária Halixová, Banská Bystrica	20 EUR
Anna Benčaňová, Banská Bystrica	10 EUR
Vojtech Bednár, Trstená	10 EUR
Martin Lacko, Modrová	200 EUR
RNDr. Tomislav Jurík, Prievidza	500 EUR
Miroslav Žila, Badín	26 EUR
Dominik Mužila, Dolný Kubín	10 EUR

Mária Lukáčová, Bardejov	30 EUR
Rodina Tomiková, Bratislava	30 EUR
Marián Ištók s manželkou, Košice	6 EUR
Marián Žalobín, Košice	7 EUR
Mária Oreská, Malacky	10 EUR
Barbora Prihodová, Trebišov	30 EUR
Eva Hluchová, Piešťany	10 EUR
Melánia Straková, Piešťany	10 EUR
MUDr. Ľubomír Sýkora, Zlaté Moravce	180 EUR
Alžbeta Bednárová, Cobaj	10 EUR
Petronela Šustová, Piešťany	50 EUR
Marcel Satmár, Spišské Vlachy	5 EUR
Ing. Mária Braníšová, Bratislava	6 EUR
Libuša Mularčíková, Bratislava	10 EUR
Mária Hadvigová, Trebatice	5 EUR
Judita Očkajáková, Žilina	40 EUR
Ján Balon, Zborov	30 EUR
Bartolomej Kaščák, Vranov nad Topľou	80 EUR
Oľga Margetinyová, Hlohovec	100 EUR
Karol Dubjeľ, Kysucké Nové Mesto	50 EUR
Anna Bednárová, Žilina	30 EUR
Michal Malatinský, Bratislava	10 EUR
Róbert Jalovec	20 EUR
Miro Nemeč, Ludanice	11 EUR
Stanislav Stanek, Bratislava	5 EUR
Vladimír Mečiar, Trenčianske Teplice	50 EUR
Jozef Hranák, Bohdanovce	10 EUR
Ján Vlnka, Bratislava	20 EUR
Oľga Búzová, Bratislava	20 EUR
Hedviga Slivková, Ilava	10 EUR
Jana Zimenová, Varín	30 EUR
Magdaléna Lofajová, Bratislava	5 EUR
Ludvík Bujalka, Bánovce nad Bebravou	5 EUR
Jarmila Ožvoldová, Gajary	10 EUR
Františka Jančová, Ilava	10 EUR
J. M. Rydlo, Bratislava	46 EUR
Klára Brodňanská, Ružomberok	20 EUR
Štefan Frič, Liptovské Sliače	25 EUR
Ing. Eva Šalapková, Stará Ľubovňa	20 EUR
Mária Šidová, Ružomberok	20 EUR
Leopold Šida, Ružomberok	12 EUR
Stanislav Zahuranec, Spišské Vlachy	15 EUR
Anastázia Mračnová, Moravský Sv. Ján	20 EUR
Eva Krupská, Halič	40 EUR
Martin Vrabček, Liesek	20 EUR
Agnesa Hudcová, Bratislava	5 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

PRIPOMÍNAME SI

V marci si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

80 rokov

Ing. Ivana Mravcová, Ivanka pri Dunaji	21. 3. 1942
Mária Jedličková, Nedožery - Brezany	25. 3. 1942

81 rokov

Ľudmila Osuská, Studienka	31. 3. 1941
---------------------------	-------------

82 rokov

Anna Mešťanová, Heľpa	28. 3. 1940
-----------------------	-------------

83 rokov

Mária Halasová, Hlohovec	13. 3. 1939
Mária Mešťanová, Heľpa	21. 3. 1939
Jozef Mikuš, Bratislava	14. 3. 1939

85 rokov

Eduard Kováč, Bratislava	13. 3. 1937
--------------------------	-------------

86 rokov

Jozefína Matúšková, Budmerice	18. 3. 1936
Ján Gregor, Banská Bystrica	8. 3. 1936

87 rokov

Anna Strašifáková, Modra	29. 3. 1935
Luba Drápelová, Bratislava	30. 3. 1935

89 rokov

Ján Bilek, Jablonov	27. 3. 1933
---------------------	-------------

90 rokov

Štefan Jablonický, Lakšárska Nová Ves	1. 3. 1932
---------------------------------------	------------

92 rokov

Ing. Július Homola, Topolčianky	15. 3. 1930
---------------------------------	-------------

Jubilantom srdečne blahozeláme

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort už nebude viac financovať náš časopis Svedectvo a radikálne znížil našej organizácii výšku štátnej dotácie. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak

nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **SK74 3100 0000 0040 0012 8109**, alebo sa kontaktujte na tel. čísle: **02-52 63 81 56**.

Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO
a časopisu Svedectvo

UPOZORNENIE

Vzhľadom na zmenu podmienok pri financovaní časopisu Svedectvo, musela organizácia pristúpiť na uverejňovanie článkov sponzorov, ktorí nám pomohli. Nemusia byť vždy v súlade s hodnotovým zameraním PV ZPKO.

Čitateľom za porozumenie ďakujeme. **Redakcia**

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v **pondelok od 9.00 hod. do 12.00 hod.** Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľujú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

Z á p i s n i c a

napísaná dňa 17. februára 1951 na nádvorí krajskej súdnej väznice v Bratislave o výkone trestu ^{smrti} /povrazom na odsúdených : Pavlom Kalinaym a Bernardom Jaškom .

Prítomní: predseda senátu Dr. Andrej Ronchetti
 zástupca Stát.prok.Dr.Ivan Bunčák, prokurátor,
 zapisovateľ Ľudovít Gašparec,
 Séflekár MVNB MUDr Jozef Motešický,
 ako duchovný rímskat.kňaz František Ondrejčka
 za správu väznice npor. Jozef Polák

O 4.55 hodín predseda senátu zisťuje, že k výkonu trestu sa všetci predvolaní dostavili, načo bolí prevedení odsúdení.

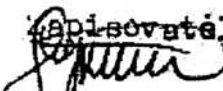

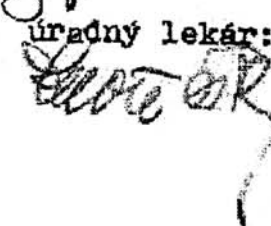
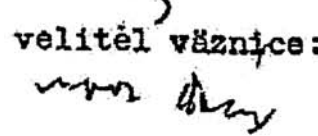
~~XX~~

Na to predseda senátu odsúdeným vyhlásil rozsudok Státneho súdu č.j. 269/49, Najvyššieho súdu č.j. To 334/50 a oznámenie, že žiadosti o milosť nebolo im vyhovené.

Po tomto zástupca Státnej prokuratúry odovzdal osúdených popravičiemu k prevedeniu výkonu trestu, načo popraviči previedol o 5 hodine výkon trestu na odsúdenom Pavlom Kalinaym u ktorého prítomný úradný lekár konštatoval smrť o 5.14 minút.

Nato bol zpät predvedený odsúdený Bernard Jaško u ktorého výkon treste počalz o 5.20 hodín. O 5.33 hodín po konštatovaní smrti úradným lekárom hlásil popraviči vykonanie trestu.

Zápisnica skončená a podpísaná o 5.40 hodín.

zapisovateľ: 	prokurátor: 	predseda:
úradný lekár: 	veliteľ väznice: 	duchovný: